

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 23, 2020

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:9749](#) 24-11-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:9412](#) 12-11-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:9407](#) 12-11-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:9394](#) 10-11-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:3039](#) 03-11-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:3035](#) 03-11-2020

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:3968](#) 02-10-2019

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:3974](#) 20-11-2020

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:3925](#) 17-11-2020

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2020:8975](#) 17-11-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:10264](#) 11-11-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:10737](#) 03-11-2020

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 07-07-2020

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 07-07-2020

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Annotatie

[\(Gecombineerde\) verzoeken ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing en het](#)

belanghebbende-begrip.

mr. B. Laterveer

ANNOTATIE

**(Gecombineerde) verzoeken ondertoezichtstelling en
uithuisplaatsing en het belanghebbende-begrip.**

mr. B. Laterveer

***Commentaar bij Hof Amsterdam 2 juli 2019,
ECLI:NL:GHAMS:2019:2638; Hof Amsterdam 19 mei 2020,
ECLI:NL:GHAMS:2020:1560 en Hof Den Haag 9 september 2020,
ECLI:NL:GHDHA:2020:1630.***

De Hoge Raad heeft een aantal richtinggevende uitspraken gedaan die het belanghebbende-begrip van artikel 798 lid 1 Rv inkaderen: HR 21 mei 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL7043, *NJ* 2010/397; HR 12 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2665, *NJ* 2014/482; HR 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:488, *NJ* 2018/267 en HR 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:463, *NJ* 2018/268. Uit de eerste twee uitspraken werd eerder in de rechtspraak de conclusie getrokken dat de Hoge Raad zowel bij een ondertoezichtstelling als bij een uithuisplaatsing de betrokken rechten en plichten (voornamelijk) omschreef als voortvloeiende uit het gezag.^[1] De Hoge Raad overwoog in zijn uitspraak van 12 september 2014 onder meer dat een ouder die niet het gezag heeft geen belanghebbende is in de zaak over ondertoezichtstelling van zijn kind. Zoals hierna zal blijken wordt in de praktijk nog steeds tamelijk strikt de hand gehouden aan deze regel. In zijn uitspraken van 30 maart 2018 heeft de Hoge Raad het belanghebbende-begrip echter iets nader ingekleurd. De Hoge Raad overwoog onder meer dat welke persoon of instelling als belanghebbende moet worden aangemerkt, wordt bepaald – aan de ene kant – door het onderwerp van de aan de rechter voorgelegde zaak en – aan de andere kant – door de rechten of verplichtingen waarop de betrokkene zich beroept. Slechts indien het onderwerp van de zaak ertoe kan leiden dat de rechten of verplichtingen waarop de betrokkene zich beroept, rechtstreeks door de rechterlijke beslissing worden geraakt, is die betrokkene in die zaak belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 Rv. In voornoemde uitspraak heeft de Hoge Raad verder overwogen dat uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) moet worden afgeleid dat een persoon, die aanspraak kan maken op bescherming van zijn familie- en gezinsleven dan wel zijn privéleven, een en ander zoals voorzien in artikel 8 lid 1 Europees Verdrag tot bescherming van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), er tevens aanspraak op kan maken dat hij in voldoende mate betrokken

wordt in het besluitvormingsproces dat kan leiden tot een inmenging in dat familie- en gezinsleven respectievelijk dat privéleven. De door artikel 8 EVRM vereiste mate waarin en wijze waarop de belanghebbende bij het besluitvormingsproces wordt betrokken, is afhankelijk van de bijzondere omstandigheden van het geval en de aard en de mate van ingrijpendheid van de te nemen maatregelen, aldus de Hoge Raad.

Behalve dat het moet gaan om rechtstreekse, persoonlijke, actuele en concrete rechten en verplichtingen is dus ook de mate van familie- en gezinsleven of privéleven van belang voor de vraag of sprake is van belanghebbendheid.

Hoe gaat de rechtspraak, met name in appel, om met het belanghebbende-begrip sinds voornoemde uitspraken van de Hoge Raad in 2018? De variatie in de mate waarin familie- en gezinsleven of privéleven bestaat, leidt er in ieder geval toe dat rechters een betrokkene in de ene situatie wel als belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 Rv aanmerken en in de andere situatie niet. De meeste uitspraken die ik tegenkom, zijn daarom vrij casuïstisch van aard, zodat daaruit wat mij betreft niet echt een algemene lijn valt te destilleren.[2]

Een interessante uitspraak is die van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 17 oktober 2019 (ECLI:NL:GHARL:2019:8989). In die zaak wenst een vader zonder gezag als belanghebbende te worden aangemerkt in een procedure betreffende de verlenging van de ondertoezichtstelling. Het hof komt tot het oordeel dat het doel van de ondertoezichtstelling, statusvoorlichting, niet maakt dat de ondertoezichtstelling gericht is geweest op effectuering van het recht van de vader op *family life* met de minderjarige in de zin van artikel 8 EVRM. De ondertoezichtstelling beperkt dan ook niet rechtstreeks een recht van de vader, aldus het hof. Het gerechtshof Den Haag komt tot een tegenovergesteld oordeel in zijn uitspraak van 8 juli 2020 (ECLI:NL:GHDHA:2020:1253). Ook in die zaak gaat het om statusvoorlichting (en contactherstel). Daarmee raakt de ondertoezichtstelling naar het oordeel van het hof rechtstreeks de bescherming van de door artikel 8 EVRM beschermde rechten van de vader, zodat hij er aanspraak op kan maken dat hij in voldoende mate wordt betrokken in de onderhavige procedure die kan leiden tot een inmenging in deze rechten. Dat kan het beste worden gerealiseerd door de vader in deze procedure aan te merken als belanghebbende, aldus het Haagse hof.

Drie uitspraken die ik verder in het bijzonder wil noemen zijn die van het gerechtshof Amsterdam van 2 juli 2019 (ECLI:NL:GHAMS:2019:2638) en van 19 mei 2020 (ECLI:NL:GHAMS:2020:1560) en die van het gerechtshof Den Haag van 9 september 2020 (ECLI:NL:GHDHA:2020:1630). Deze uitspraken hebben namelijk iets opvallends gemeen. In die zaken, waarin steeds een gecombineerd verzoek tot ondertoezichtstelling met een machtiging uithuisplaatsing aan de orde is, wordt bij de beoordeling van de vraag of de ouder

zonder gezag als belanghebbende moet worden aangemerkt namelijk telkens onderscheid gemaakt tussen de ondertoezichtstelling enerzijds en de machtiging tot uithuisplaatsing anderzijds. In alle drie de zaken wordt geoordeeld dat er geen 'belanghebbendheid' is ter zake de ondertoezichtstelling, maar wel voor wat betreft de machtiging tot uithuisplaatsing. Voor de ondertoezichtstelling wordt telkens nauw aangesloten bij de uitspraak van de Hoge Raad van 12 september 2014 (ECLI:NL:HR:2014:2665, *NJ* 2014/482), in welke uitspraak werd geoordeeld dat een ouder die niet het gezag heeft geen belanghebbende is in de zaak over ondertoezichtstelling van zijn kind. Voor wat betreft de ouder zonder gezag worden geen rechtstreekse rechten of verplichtingen geraakt door de ondertoezichtstelling. Voor wat betreft de machtiging tot uithuisplaatsing wordt in alle drie de zaken anders geoordeeld omdat de uithuisplaatsing in die zaken volgens die hoven ingrijpt in het *family life* van de ouder zonder gezag.

In mijn optiek wordt in laatstgenoemde drie uitspraken te strikt de hand gehouden aan de uitspraak van de Hoge Raad van 12 september 2014 en lijkt de nuancering die de Hoge Raad heeft gegeven in de uitspraken uit maart 2018 te worden vergeten. Ook voor wat betreft de ondertoezichtstelling dient getoetst te worden of een persoon, die aanspraak kan maken op bescherming van zijn familie- en gezinsleven er tevens aanspraak op kan maken dat hij in voldoende mate betrokken wordt in het besluitvormingsproces rondom de ondertoezichtstelling. Die toetsing ontbreekt in alle drie de uitspraken: het lijkt of alleen de vraag of iemand gezag heeft relevant is voor de vraag of sprake is van belanghebbendheid ten aanzien van de ondertoezichtstelling.

Ook verder valt er mijns inziens wel wat af te dingen op het onderscheid dat gemaakt wordt tussen de ondertoezichtstelling en de machtiging tot uithuisplaatsing. Afgezien van de ongelukkige variant 'machtiging gesloten jeugdhulp met instemming van de wettelijke vertegenwoordigers'[3], is de machtiging uithuisplaatsing als maatregel mijns inziens namelijk complementair aan de ondertoezichtstelling. Een reguliere machtiging uithuisplaatsing kan niet bestaan zonder ondertoezichtstelling. Dat heeft de wetgever ook met zoveel woorden uitgedrukt in artikel 1:265a BW op grond waarvan plaatsing van een onder toezicht gestelde minderjarige gedurende dag en nacht buiten het gezin uitsluitend geschiedt met een machtiging tot uithuisplaatsing. Als beide in dezelfde procedure aan de orde zijn, kun je deze wat mij betreft procesrechtelijk niet loskoppelen en oordelen dat een rechtzoekende ten aanzien van de machtiging uithuisplaatsing wel belanghebbende is en ten aanzien van de ondertoezichtstelling niet. In geen van de voornoemde uitspraken van de Hoge Raad valt te lezen dat een dergelijk onderscheid dient te worden gemaakt. Het is wat mij betreft alsof een luchtverkeersleider toestemming geeft aan een piloot om te landen, maar aan het vliegtuig waarin hij zich bevindt niet. Bovendien zijn gecombineerde verzoeken tot (verlenging van)

een ondertoezichtstelling en een machtiging tot uithuisplaatsing meestal in één verzoekschrift neergelegd. Een belanghebbende heeft recht op de processtukken. Dat zou dan betekenen dat het verzoekschrift en de bijlagen gesplitst moeten worden. Behalve dat dat ondoenlijk is, is het voor rechtzoekenden ook niet meer te volgen. Kortom, ik denk dat bij de toetsing van het belanghebbende-begrip in zaken die (alleen) betrekking hebben op een ondertoezichtstelling de uitspraken van de Hoge Raad uit maart 2018 beter dienen te worden betrokken. Daarnaast is het maken van onderscheid tussen de ondertoezichtstelling en de machtiging tot uithuisplaatsing voor wat betreft het belanghebbende-begrip wat mij betreft onjuist.

[1] Zie hierover mijn commentaar bij HR 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:488, *NJ* 2018/267 en HR 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:463, *NJ* 2018/268 voor PFR Updates.

[2] Zie bijvoorbeeld Hof Arnhem-Leeuwarden 31 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2755; Hof Arnhem-Leeuwarden 16 juni 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:4706; Hof Arnhem-Leeuwarden 13 augustus, ECLI:NL:GHARL:2020:6403 en Hof Amsterdam 4 augustus 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:2243.

[3] Zie art. 6.1.2 lid 3 sub c Jeugdwet, een rechtsfiguur die wat mij betreft zo snel mogelijk moet worden afgeschaft. Zie hierover ook: M.P. de Jong-de Kruijf, 'Gesloten jeugdhulp zonder kinderbeschermingsmaatregel: het kind goed af?', *FJR* 2018/26.

RECHTSPRAAK

Voica/Roemenië. Kinderontvoering. Ongeoorloofde overplaatsing kinderen van Frankrijk naar Roemenië. Terugkeerverzoek aan de Roemeense rechter. EHRM oordeelde dat de Roemeense rechter de Brussel II bis-verordening en HKOV correct heeft uitgelegd waardoor aan de EVRM-waarborgen is voldaan. Kinderen zijn niet gehoord. Vanwege jonge leeftijd is dit verdragsconform.

In 2009 gingen klaagster (hierna: moeder) en vader samenwonen in Frankrijk. De kinderen werden geboren in 2012 en 2015. De kinderen waren tweetalig opgevoed en bezochten regelmatig hun Roemeense grootouders in Roemenië. In april 2016 gingen de ouders uit elkaar. Vader ging bij een nieuwe partner wonen terwijl moeder en de kinderen in de woning bleven.

Op 2 september 2016 kende de *tribunal de grande instance* te Bobigny het gezag over de kinderen aan beide ouders toe en stelde de hoofdverblijfplaats van de kinderen bij moeder. Vader kreeg van de rechter een bezoekrecht. De rechtbank beval dat de ouders in het geval van een voorgenomen wijziging van woonplaats elkaar zouden informeren en dat de ouders elkaar zouden informeren en raadplegen over beslissingen over de kinderen. Tegen die beschikking stelden beide ouders beroep in. Moeder verzocht voorlopige toestemming om met de kinderen naar Roemenië te mogen verhuizen en vader verzocht voorlopig een bevel dat de kinderen naar Frankrijk zouden moeten worden teruggebracht. Beide verzoeken om voorlopige voorziening werden afgewezen. In een tussenbeschikking oordeelde het hof Parijs dat de beschikking van de *tribunal de grande instance* in afwachting van de bodembeslissing in stand zou blijven.

Intussen stelde moeder in een strafrechtelijke procedure dat vader gewelddadig was jegens haar. In februari 2017 werd vader voor huiselijk geweld veroordeeld maar in beroep werd hij vrijgesproken.

In juni 2017 bood moeders Franse werkgever een baan voor drie jaar aan in Roemenië. Moeder stelde dat ze vader hierover heeft ingelicht. In augustus 2017 verhuisde moeder naar

Roemenië met de kinderen. In februari 2018 richtte vader zich tot de Franse autoriteiten en verzocht een bevel dat de kinderen onmiddellijk naar Frankrijk zouden moeten terugkeren. Vader stelde ook een procedure onder de HKOV (Haags Kinderontvoeringsverdrag) in bij de rechtbank Bucharest. Op 30 april 2018 oordeelde deze rechter dat de kinderen terug naar Frankrijk moesten worden gebracht. De rechtbank overwoog dat ten tijde van de verhuizing de ouders met gezamenlijk gezag waren belast en dat de kinderen hun gewone verblijf in Frankrijk hadden. Op grond van de Franse wet was moeder niet bevoegd om de verblijfplaats van de kinderen te wijzigen zonder toestemming van vader of bij gebreke daarvan vervangende toestemming van de rechter. De Roemeense rechter overwoog voorts dat niet was bewezen dat vader gewelddadig was jegens moeder. De kinderen zouden, indien zij naar Frankrijk zouden terugkeren, niet worden blootgesteld aan een ernstige risico van schade als bedoeld in artikel 13 onder b HKOV. Zelfs als een dergelijke risico aanwezig zou zijn, zou dat geen beletsel zijn om de kinderen terug naar Frankrijk toe te sturen, aldus de Roemeense rechter. De kinderen zouden immers in Frankrijk door Franse instanties beschermd kunnen worden. De rechtbank besliste vanwege hun jonge leeftijd (3 en 6 jaar) niet met de kinderen te spreken. De rechtbank stelde vast dat de kinderen inmiddels volledig geïntegreerd waren in de Roemeense samenleving. Dit was echter geen reden om ze niet terug naar Frankrijk te sturen. Hun verwijdering uit Frankrijk door moeder was immers onrechtmatig.

In juli 2018 brachten de kinderen tijdens de schoolvakantie twee weken bij vader in Frankrijk door. Na twee weken bracht vader ze terug naar moeder in Roemenië. In oktober en december 2018 bezocht vader de moeder in Roemenië en wilde de kinderen meenemen, hetgeen niet is gelukt. In januari 2019 startte vader een tenuitvoerleggingsprocedure in Roemenië. In oktober 2019 oordeelde de rechtbank Bucharest dat moeder haar verplichting om aan terugkeer mee te werken niet had nageleefd. In een eindbeschikking op het beroep tegen de beschikking van de *tribunal de grande instance* Bobigny bepaalde het hof Parijs de verblijfplaats van de kinderen bij vader. Moeder was naar het oordeel van de Parijse hof niet meer geschikt dan vader als opvoeder: ze had de kinderen immers op onrechtmatige wijze ontvoerd. Moeder kreeg van het Parijse hof een bezoekrecht maar alleen in Frankrijk.

In Straatsburg stelde moeder dat artikel 8 EVRM was geschonden doordat vader de verblijfplaats van de kinderen had gewijzigd hetgeen volgens moeder het belang van de kinderen niet diende. EHRM overwoog dat in zaken over kinderontvoering artikel 8 EVRM in het licht van het HKOV en de Brussel II bis-verordening wordt uitgelegd. In alle beslissingen over kinderen is het belang van het kind de eerste overweging. Het EHRM overwoog dat de beslissing van de rechtbank Bucharest een inmenging vormde in moeders recht op eerbiediging van haar familielevens. Het EHRM oordeelde echter dat de inmenging 'noodzakelijk was in een democratische samenleving' waardoor sprake was van een

rechtvaardiging voor de inmenging.

Bij het EHRM stelde moeder dat de *tribunal de grande instance* Bobigny de hoofdverblijfplaats van de kinderen bij haar had vastgesteld waardoor zij het recht had om met de kinderen naar Roemenië toe te verhuizen. Het EHRM overwoog dat het begrip 'gezagsrecht' een autonome betekenis heeft, geheel los van de betekenis in de nationale rechtsstelsels. Bovendien, hoewel het HKOV volgens de bewoording slechts betrekking heeft op gezagsrecht, blijkt uit de preambule en artikel 1(b) en 21 dat het verdrag tevens betrekking heeft op contactrechten. De Franse rechter (Bobigny) had niet alleen gezamenlijk gezag toegekend maar tevens bepaald dat de ouders elkaar moesten informeren en raadplegen en aan de vader een bezoekrecht toegekend. Het EHRM overwoog dat de rechtbank Bucharest de beschikking van de Franse rechter op adequate wijze had onderzocht en dat er geen reden was om van het oordeel van de rechtbank Bucharest af te wijken. Het blijkt voorts uit moeders gedrag dat ze wist dat ze de kinderen niet naar Roemenië mocht meenemen zonder toestemming van vader of van de Franse rechter. Ze verzocht immers de Franse rechter om aan haar daarvoor toestemming te geven maar haar verzoek werd afgewezen. Het EHRM bevestigde derhalve het oordeel van de rechtbank Bucharest dat de verplaatsing van de kinderen naar Roemenië onrechtmatig was.

Voorts stelde het EHRM vast dat de rechtbank Bucharest op grondige wijze moeders stellingen had onderzocht dat de kinderen bij terugkeer naar Frankrijk aan een ernstig risico van geestelijke of lichamelijke schade zouden worden blootgesteld. De Roemeense rechtbank onderzocht tevens moeders beweringen van partnergeweld en toonde zich bereid om zo nodig in het kader van internationale samenwerking ervoor te zorgen dat de kinderen bij aankomst in Frankrijk onder de bescherming van de Franse kindbeschermingsinstanties zouden worden gebracht. Voorts onderzocht de rechtbank Bucharest de hele situatie waarin de kinderen verkeerden en tevens hun belangen. Hoewel de kinderen door hun verblijf in Roemenië geïntegreerd waren geraakt hadden zij gedurende die tijd hun banden met Frankrijk, de Franse taal en de Franse cultuur behouden. Bovendien was het verblijf in Roemenië tijdelijk van aard.

Tot slot stelde moeder dat de Roemeense rechtbank artikel 8 EVRM heeft geschonden door niet met de kinderen te spreken. Dit betoog wordt door het EHRM verworpen. In artikel 13 par. 2 HKOV is bepaald dat de rechter met de kinderen zal spreken indien deze een voldoende rijpheid hebben bereikt. Bovendien heeft het EHRM eerder geoordeeld dat de rechter, bij het nemen van de beslissing over de vraag of er voldoende gronden zijn om het kind niet naar de gewone verblijfplaats te doen terugkeren, naast de wensen van het kind aandacht moet besteden aan andere aspecten van de omstandigheden waarin het kind verkeert. Het EHRM onderschrijft het oordeel van de rechtbank Bucharest dat met kinderen van 3 en 6 jaar niet gesproken hoeft te worden. Artikel 8 EVRM is derhalve niet geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 07-07-2020

Zaaknummer: 9256/19

RECHTSPRAAK

Michnea/Roemenië. Kind wordt door moeder ontvoerd van Italië naar Roemenië. Kind heeft gewone verblijf in Italië. Ouders hebben gezamenlijk gezag. Roemeense rechter wijst verzoek om onmiddellijke terugkeer af. Roemeense rechter hield onvoldoende rekening met de belangen van het kind en legde zowel het HKOV als de Brussel II bis verkeerd uit. Hierdoor is artikel 8 EVRM geschonden.

Sinds 2006 woonde vader in Italië. Moeder (X) is Roemeense en woonde in Roemenië. In december 2016 trouwden moeder en vader in Roemenië en in februari 2017 verhuisde moeder van Roemenië naar Italië. Het kind is geboren in Italië in maart 2017 waar beide ouders en het kind hun gewone verblijfplaats hadden. Moeder wilde terug naar Roemenië maar vader wilde dat niet. In augustus 2017 ontvoerde moeder het kind naar Roemenië.

Dezelfde dag verzochte vader de hulp van de Italiaanse autoriteiten. Deze stuurde het verzoek naar het Roemeense ministerie van justitie. Op 18 januari 2018 kwam het Roemeense ministerie van justitie op de hoogte van moeders verblijfplaats en stelde moeder op de hoogte van vaders terugkeerverzoek. In november 2017 verzocht vader het Roemeens openbaar ministerie moeder strafrechtelijk te vervolgen. Dit verzoek werd afgewezen.

In februari 2018 verzocht vader de rechtbank Bucharest onmiddellijke terugkeer van zijn dochter naar Italië te bevelen. Het verzoek werd toegekend maar moeder ging in beroep en had succes. Het hof Bucharest verwees naar de zaak *Barbara Mercredi* van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU 22 december 2010, C-497/10 PPU) en overwoog dat het kind ten tijde van de ontvoering haar gewone verblijfplaats niet langer in Italië had maar in Roemenië. Het hof Bucharest overwoog dat de ouders ten tijde van de conceptie van het kind en hun huwelijksluiting beiden hun gewone verblijfplaats hadden in Roemenië. Het hof Bucharest overwoog voorts dat er onenigheid tussen de ouders bestond over de beslissing om de verblijfplaats naar Italië te wijzigen. Het feit dat vader sinds 2006 in Italië had gewerkt, dat hij daar woonde en moeder en het kind daar had ingeschreven maakt dit niet anders, aldus het hof Bucharest. Moeder sprak geen Italiaans en had daar geen werk. Het feit dat het kind in Italië was geboren was volgens het hof Bucharest niet relevant.

In augustus 2017 verzocht moeder de rechtbank Sighetul Marmatiei de echtscheiding uit te spreken. In die procedure gaf vader aan dat zijn permanente verblijfplaats binnen het arrondissement van die rechtbank bevond. In mei 2018 sprak de rechtbank de echtscheiding uit, kende gezag alleen aan moeder toe en bepaalde de hoofdverblijfplaats van het kind bij moeder.

In Straatsburg klaagde vader dat artikel 8 EVRM was geschonden door de afwijzing van zijn verzoek om onmiddellijke terugkeer van zijn dochter. Vader voerde aan dat zijn dochter in Italië was geboren en daar verbleef tot het tijdstip van de ontvoering. De vaststelling van het hof Boekarest dat haar gewone verblijfplaats niet in Italië zou zijn was in zijn ogen onjuist.

Het EHRM verwees naar de algemene beginselen in zaken over kinderontvoering uitgesproken in de zaak *X/Letland* (EHRM 26 november 2013, 27853/09, par. 92-108, PFR 2013-0224) en *Vladimir Ushakov/Rusland* (EHRM 18 juni 2019, 15122/17, par. 76|83). Het EHRM heeft daar overwogen dat artikel 8 EVRM in het licht van het HKOV en IVRK en alle relevante internationale verdragsverplichtingen moet worden uitgelegd. In alle beslissingen betreffende kinderen moeten hun belangen de voornaamste overweging zijn. Zie *Strand Lobben en anderen/Noorwegen* (EHRM 19 september 2019, 37283/13, par. 204, PFR 2019-0274). Deze regel staat impliciet in het HKOV, waar dit beginsel is vervat in de hoofdregel dat het ontvoerde kind onmiddellijk moet worden teruggekeerd naar het land waarvandaan het is ontvoerd tenzij bij wijze van uitzondering er objectieve redenen bestaan waarom het kind niet teruggestuurd kan worden. Dit is met name het geval indien door terugkeer een ernstig risico bestaat dat het geestelijke of lichamelijke schade zal oplopen of anderszins in een onaanvaardbare situatie terecht zal komen (art. 13 onder b HKOV). Dezelfde gedachte is aanwezig in de Brussel II bis-verordening, waar in de preambule verwezen wordt naar het HKOV. Tevens wordt in artikel 24 lid 2 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie voorgeschreven dat de belangen van het kind de eerste overweging moeten zijn.

In procedureel opzicht zijn de lidstaten verplicht bij het nemen van een beslissing over terugkeer van een kind de beslissing te onderbouwen aan de hand van de specifieke omstandigheden van het geval. De beslissing van het hof Boekarest waarin het terugkeerverzoek werd afgewezen vormt een inmenging in het familie- en gezinsleven van klager. Klager en X waren gehuwd en hadden gezamenlijk gezag. Het HKOV was daarom van toepassing. In de zaak *Monory/Roemenië en Hongarije* (EHRM 5 april 2005, 71099/01, par. 76) besliste het EHRM al dat het niet nodig is voor toepassing van het HKOV dat er een rechterlijke uitspraak over gezag is genomen. De inmenging was voorzien door wet, te weten door de ratificatie van artikel 3 HKOV door Roemenië. Bovendien zijn zowel Italië als Roemenië partij bij de Brussel II bis-verordening.

Het EHRM onderzocht vervolgens de uitspraak van het hof Boekarest om te beoordelen of de inmenging nodig was in een democratische samenleving. Bij de beslissing dat de gewone verblijfplaats van het kind niet in Italië was betrok het hof Boekarest de omstandigheden dat de ouders in Roemenië waren getrouwd, aldaar het kind hebben verwekt terwijl zij daar allebei als inwoner ingeschreven staan, dat zij niet hebben beslist om die woonplaats naar Italië te wijzigen en dat X niet werkte in Italië en de taal niet sprak. Het kind is echter in Italië geboren en heeft daar haar hele leven gewoond totdat ze werd ontvoerd. In Italië had ze een ziektekostenverzekering. Tot de ontvoering hadden de ouders en het kind in Italië als gezin samengewoond. Onder verwijzing naar de beginselen van het Hof van Justitie, merkte het EHRM op dat voorafgaande de ontvoering het kind een mate van familiale en sociale integratie in Italië had. Hiervan doet geen afbreuk dat vader bij de rechtbank Sighetul Marmației in Roemenië in de context van de echtscheidingsprocedure had verklaard dat zijn domicilie in Roemenië was. Het EHRM merkte op dat het begrip ‘gewone verblijfplaats’ iets anders is dan domicilie en dat het onduidelijk is of de Roemeense rechtbank dat onderscheid heeft gemaakt. Het blijkt dat de Roemeense rechtbank naar de uitspraak van het Hof van Justitie in de zaak *Barbara Mercredi* verwees zonder in te gaan op het verschil tussen de omstandigheden in deze zaak en in die zaak. Te denken valt aan het feit dat de moeder in de zaak *Barbara Mercredi* zaak alleen met het gezag was belast en dat de ouders niet samenwoonden. Het EHRM oordeelde derhalve dat de beslissing van de Roemeense rechter dat de gewone verblijfplaats van het kind niet in Italië zou zijn niet verenigbaar was met de feiten noch met de doelstellingen van het HKOV. De Roemeense rechter besteedde geen aandacht aan het feit dat het kind zonder vaders kennis of toestemming werd ontvoerd waardoor zijn ouderlijke rechten waren geschonden. De omstandigheden dat de ouders en het kind in Italië woonden in combinatie met het gezamenlijk gezag waren normaal gesproken voldoende om de zaak onder het HKOV te brengen waardoor de verplaatsing van het kind naar Roemenië onrechtmatig zou zijn. Er zou in dat geval moeten worden onderzocht of er redenen waren waarom onmiddellijke terugkeer niet in het belang van het kind zou zijn (art. 13 onder b HKOV). Een dergelijk onderzoek is niet uitgevoerd aangezien de Roemeense rechter van oordeel was dat het HKOV niet van toepassing was. Uit niets blijkt dat de Roemeense rechter onderzoek heeft gedaan naar de belangen van het kind en die belangen heeft meegewogen, zoals vereist is op grond van artikel 8 EVRM. Artikel 8 EVRM is derhalve geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 07-07-2020

Zaaknummer: 10395/19

RECHTSPRAAK

Gedeeltelijke schorsing van het gezag van de moeder van de minderjarige die binnenkort zal bevallen. Zowel de minderjarige aanstaande moeder als haar moeder weigeren vanwege hun geloofsovertuiging toestemming te geven voor een mogelijk noodzakelijke bloedtransfusie tijdens de bevalling. Voor het geschorste deel van het gezag wordt de GI belast met de voorlopige voogdij.

De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) heeft verzocht de moeder gedeeltelijk te schorsen in de uitoefening van het gezag over de minderjarige met betrekking tot een (mogelijk noodzakelijke) medische behandeling bij de minderjarige. De medische behandeling betreft een bloedtransfusie ten tijde van de bevalling en de eerste uren postpartum. De moeder en de minderjarige weigeren op grond van hun geloofsovertuiging in te stemmen met bedoelde bloedtransfusie. De minderjarige is door een psychiater wilsonbekwaam beoordeeld om een dergelijke beslissing te nemen. Verzocht wordt om de gecertificeerde instelling (GI) te belasten met de voorlopige voogdij over de minderjarige voor de duur van de schorsing.

De rechtbank overweegt het volgende. De minderjarige is op zeer jonge leeftijd zwanger geraakt. Zij is op 18 november 2020 uitgerekend en zal bevallen in het ziekenhuis. Uit het rapport van de Raad blijkt dat de artsen van het EMC hebben aangegeven dat bij een bevalling de kans op overmatig bloedverlies bij een 15-jarige vrouw groter is dan bij een volwassen vrouw. Volgens de artsen is daarom een bloedtransfusie tijdens de bevalling wellicht noodzakelijk om ernstig gevaar voor de gezondheid van de minderjarige en haar kind af te wenden. Indien er geen bloedtransfusie kan plaatsvinden, kunnen de artsen gedwongen zijn de baarmoeder te verwijderen om overlijden te proberen te voorkomen. Zowel de artsen als de Raad vinden dit een zeer ingrijpende beslissing.

Op de vraag of de minderjarige in staat moet worden geacht tot een redelijke waardering van haar belangen ter zake een medische behandeling, zoals een bloedtransfusie, concludeert de psychiater, mede namens de andere psychiater van de minderjarige dat de minderjarige wilsonbekwaam is ter zake het weigeren van bloedproducten in een levensbedreigende

situatie. Hoewel de rechtbank ziet dat de minderjarige zeker geen probleemjongere is en zij haar mening duidelijk kan verwoorden, neemt de rechtbank de conclusie van de psychiaters over en is daarom van oordeel dat de minderjarige in de gegeven omstandigheden voor wat betreft de medische behandeling niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen, en dus ter zake wilsonbekwaam is. Daarnaast staat vast dat de moeder vanwege haar geloofsovertuiging weigert toestemming te geven voor een mogelijk noodzakelijke bloedtransfusie. Door de weigering van de moeder kan de gezondheid van de minderjarige en het ongeboren kind ernstig in gevaar komen. Ter zitting heeft de moeder de noodzaak van een bloedtransfusie weersproken en gesteld dat er acceptabele alternatieven zijn. Zowel de minderjarige als de moeder zouden de alternatieven, zoals het verwijderen van de baarmoeder of het toedienen van vloeistof, minder ingrijpend vinden dan het krijgen van een bloedtransfusie.

De rechtbank is met de Raad van oordeel dat deze alternatieven, voor zover al uitvoerbaar, zeer ingrijpend zijn voor een meisje van 15 jaar en niet in het belang van de gezondheid van de minderjarige en de ongeboren baby. Een bloedtransfusie zal, in het geval deze door de artsen medisch noodzakelijk wordt geacht, moeten worden uitgevoerd om ernstig gevaar voor de gezondheid van de minderjarige en de baby te voorkomen. De rechtbank gaat er wel van uit dat, voor zover medisch verantwoord, de artsen zo veel mogelijk de wensen van de minderjarige en haar moeder zullen volgen.

De rechtbank is op grond van vorenstaande van oordeel dat aan het criterium van artikel 1:268 lid 1 sub b BW is voldaan en heeft het verzoek tot gedeeltelijke schorsing van de moeder in de uitoefening van het gezag toegewezen voor zover het betreft een tijdens de bevalling en het beloop kort daarna door de behandelend artsen noodzakelijk geachte medische behandeling. De medische behandeling betreft het uitvoeren van een bloedtransfusie ten tijde van de bevalling en de eerste uren postpartum.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-11-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:10737

Zaaknummer: C/10/606789 / JE RK 20-2971

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Huwelijkse voorwaarden. Clausule daarin naar Iraans recht. Voorwaarde waaronder de vrouw aanspraak kan maken op de helft van het tijdens het huwelijk verworven vermogen – dat zij niet degene is die de echtscheiding verzoekt en de echtscheiding niet het gevolg is van het falen van de vrouw in haar huwelijkse plichten – wordt wegens strijd met de openbare orde buiten toepassing gelaten.

De rechtbank heeft de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. Voorts heeft de rechtbank de verdeling van de huwelijksgemeenschap vastgesteld. De vrouw stelt in hoger beroep dat Iraans recht van toepassing is op het huwelijksvermogensrecht en dat de overeengekomen huwelijkse voorwaarden zoals vermeld in de huwelijksakte, tussen partijen gelden. De vrouw stelt zich op het standpunt dat de ‘terms and conditions’ in de huwelijksakte als huwelijkse voorwaarden kunnen worden aangemerkt. De vrouw heeft tevens gesteld dat deze huwelijkse voorwaarden eraan in de weg staan dat een automatische wijziging van het toepasselijke recht ingevolge artikel 7 lid 2 onder 1 Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978 (HHV) (het zogenaamde ‘wagonstelsel’) kan plaatsvinden. De vrouw is daarom van mening dat er geen algehele gemeenschap van goederen is tussen partijen naar Nederlands recht.

De man is van mening dat de ‘terms and conditions’ in de huwelijksakte niet kunnen worden aangemerkt als huwelijkse voorwaarden. In de visie van de man geeft de huwelijksakte niet aan dat partijen een rechtskeuze hebben gemaakt. De man is van mening dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat partijen geen huwelijkse voorwaarden hebben gesloten. Voorts is de man van mening dat de rechtbank terecht het ‘wagonstelsel’ van artikel 7 lid 2 onder 1 HHV heeft toegepast.

Het hof overweegt als volgt. In de ‘terms and conditions’ in de huwelijksakte zijn bepalingen opgenomen omtrent het tijdens het huwelijk opgebouwde vermogen en de wijze waarop en voorwaarden waaronder dit vermogen tussen de echtgenoten wordt verdeeld. Naar hun aard zijn deze ‘terms and conditions’ daarom aan te merken als huwelijkse voorwaarden in de zin van artikel 12 HHV. Artikel 12 HHV bepaalt dat huwelijkse voorwaarden, wat de vorm betreft, geldig zijn indien zij in overeenstemming zijn hetzij met het interne recht dat van toepassing

is op het huwelijksvermogensregime, hetzij met het interne recht van de plaats waar zij werden aangegaan. Op grond van artikel 12 HHV moeten huwelijkse voorwaarden in elk geval in een gedagtekend en door beide echtgenoten ondertekend schriftelijk stuk zijn neergelegd. De in de huwelijksakte vervatte huwelijkse voorwaarden zijn aangegaan te Iran. Op grond van artikel 1119 van het Iraans Burgerlijk Wetboek kunnen echtgenoten huwelijkse voorwaarden overeenkomen, mits deze niet strijdig zijn met de aard van het huwelijkscontract en neergelegd zijn in het huwelijkscontract of in een ander bindend document. Het hof is van oordeel dat de 'terms and conditions', neergelegd in de huwelijksakte, niet strijdig zijn met de aard van de huwelijksakte. Deze huwelijkse voorwaarden zijn derhalve in overeenstemming met het interne recht van de plaats waar zij werden aangegaan. De huwelijksakte is daarnaast gedagtekend en door beide echtgenoten ondertekend. De advocaat van de vrouw heeft immers ter zitting in hoger beroep onbetwist gesteld dat partijen, naast het ondertekenen van de huwelijksakte, tevens de 'terms and conditions' hebben ondertekend. Het hof is op basis van deze overwegingen van oordeel dat aan de voorwaarden van artikel 12 HHV is voldaan. Deze 'terms and conditions' zijn aan te merken als huwelijkse voorwaarden en zijn naar de vorm geldig.

De huwelijkse voorwaarden zijn in Iran ten overstaan van een Iraanse ambtenaar opgemaakt. In de huwelijkse voorwaarden zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de bruidsgave. Ook is daarin bepaald dat de man de helft van het tijdens het huwelijk opgebouwd vermogen aan de vrouw dient over te dragen mits de vrouw niet degene is die de echtscheiding aanvraagt. Tot slot is daarin een limitatieve opsomming genoemd van de gevallen waarin de vrouw de echtscheiding kan aanvragen. Het hof is van oordeel dat daarmee uit de huwelijkse voorwaarden ondubbelzinnig een rechtskeuze voor het Iraanse recht voortvloeit. Het huwelijksvermogensregime van partijen wordt dan ook beheerst door het Iraanse recht. Nu vaststaat dat partijen huwelijkse voorwaarden hebben gesloten is automatische wijziging van het toepasselijke recht ingevolge het bepaalde in artikel 7 lid 1 HHV (het 'wagonstelsel') uitgesloten. De toepasselijkheid van het Iraanse recht geldt voor de gehele huwelijksperiode. De grief van de vrouw treft dus doel. Er bestaan tussen partijen huwelijkse voorwaarden, het wagonstelsel is niet van toepassing en er is geen gemeenschap van goederen. Er is derhalve geen sprake van een huwelijksgemeenschap die verdeeld kan worden, zoals de rechtbank heeft gedaan.

Bepaling A van de 'terms and conditions', vervat in de huwelijksakte, luidt als volgt:

'By the marriage contract or another binding contract the Husband undertook to transfer half of his wealth earned during the married life or its equivalent to his wife as the court decides, in case the divorce is not requested by the wife and according to the competent court, the divorce is not due to the failure of the wife in performing her marital duties.'

Bepaling A houdt in dat de vrouw geen aanspraak kan maken op de helft van het tijdens het huwelijk verworven vermogen, indien zij degene is die de echtscheiding verzoekt en/of de echtscheiding het gevolg is van het falen van de vrouw in haar huwelijkse plichten. Hiermee speelt de schuldvraag een rol bij de vraag of de vrouw aanspraak kan maken op het tijdens het huwelijk opgebouwde vermogen. Onverkorte toepassing van deze huwelijkse voorwaarde impliceert dat het enkele feit dat de vrouw, om welke reden dan ook, degene is die de echtscheiding aanvraagt en/of zij niet voldoet aan haar huwelijkse plichten, ertoe leidt dat zij haar aanspraak op de helft van het tijdens het huwelijk opgebouwde vermogen verliest. Het hof is van oordeel dat deze voorwaarde in strijd is met de Nederlandse openbare orde en de goede zeden. Het hof heeft daarom deze beperking buiten toepassing gelaten. Hieruit volgt dat de man de helft van het tijdens het huwelijk opgebouwde vermogen aan de vrouw dient te vergoeden. Op basis van de gestelde gegevens kan het hof de vordering van de vrouw echter niet vaststellen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 02-10-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:3968

Zaaknummer: 200.245.454/01 en 200.245.702/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vernietiging van de erkenning. Verzoek van de bijzondere curator daartoe wordt ook in hoger beroep afgewezen. Naar het oordeel van het hof is het niet in het belang van het jonge kind dat de ene niet-biologische vader wordt vervangen door de andere niet-biologische vader.

Bij beschikking heeft de rechtbank de verzoeken van de bijzondere curator ter zake de vernietiging van de erkenning van de minderjarige door de man en de gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van de biologische vader van de minderjarige afgewezen. De bijzondere curator is in hoger beroep gekomen van deze beschikking. De bijzondere curator verzoekt het hof de bestreden beschikking te vernietigen met betrekking tot de vernietiging van de erkenning en opnieuw rechtdoende de erkenning van de minderjarige door de man te vernietigen, zodat de erkenning door de huidige echtgenoot van de vrouw kan plaatsvinden zodat er rust en stabiliteit ontstaat voor de minderjarige in haar huidige gezinssituatie.

De bijzondere curator heeft als wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige een verzoek tot vernietiging van de erkenning van de minderjarige door de man ingediend. Zij voert aan dat het voor haar voelt dat de man zich de minderjarige als het ware heeft toegeëigend, dat de erkenning afhankelijk is gesteld van (het voortduren van) de relatie tussen de man en de vrouw en dat het niet voldoende lijkt te zijn, omdat de man ook het gezag wenst. Verder is de communicatie tussen de man en de vrouw slecht, voeren de man en de vrouw procedures en dreigt de minderjarige klem en verloren te raken in deze strijd. De minderjarige moet uit deze strijd worden gehaald. Als de erkenning in stand blijft, zal de minderjarige drie vaders houden. Vernietiging van de erkenning door de man geeft de partner van de vrouw de mogelijkheid om de minderjarige te erkennen. De bijzondere curator verzoekt het hof de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) opdracht te geven nader onderzoek te doen.

Het hof heeft, naar aanleiding van wat de bijzondere curator heeft aangevoerd, geen reden gezien om de Raad opdracht te geven nader onderzoek te doen naar de vernietiging van de erkenning, nu de (vernietiging van de) erkenning betrekking heeft op de juridische afstamming van de minderjarige en er in dat verband een belangenafweging heeft plaats te

vinden, waarvoor het hof zich voldoende voorgelicht acht.

Het hof is na eigen onderzoek, evenals de rechtbank en op dezelfde gronden als de rechtbank, van oordeel dat het verzoek van de bijzondere curator moet worden afgewezen. Het hof voegt hieraan het volgende toe. Het staat vast dat de man niet de biologische vader maar de juridische vader is van de minderjarige. De biologische vader heeft duidelijk kenbaar gemaakt dat hij geen rol wenst te spelen in het leven van de minderjarige, waardoor zij in elk geval op dit moment niets van hem heeft te verwachten. Zij heeft vanaf haar geboorte een band met de man opgebouwd en er is sprake van *family life* tussen de man en de minderjarige. Vernietiging van de erkenning door de man zou naar het oordeel van het hof enkel in het belang van de minderjarige kunnen zijn als zij daadwerkelijk iets zou kunnen verwachten van haar biologische vader. Nu dat niet het geval is en onbetwist is dat de band tussen de minderjarige en de man goed is, is grote terughoudendheid ten aanzien van de (vernietiging van de) erkenning op zijn plaats. Dit, gezien de nog jonge leeftijd van de minderjarige (zij kan zelf nog geen oordeel vormen over de erkenning) en het feit dat vernietiging van erkenning onomkeerbaar is. De vrouw wil de bestaande band tussen de minderjarige en de man losweken met als doel die band uiteindelijk te verbreken. Zij wil dat haar huidige echtgenoot de minderjarige (op enig moment) zal erkennen. Het hof vindt het niet in haar belang dat, gezien haar jonge leeftijd, de ene niet-biologische vader wordt ingeruild voor de andere niet-biologische vader in de situatie waarin zij nu verkeert, te weten dat zij betekenisvolle relaties met beide ‘vaders’ heeft en deze relaties, omdat zij nog jong is, nog lang niet uitontwikkeld zijn. Op dit moment is er dan ook geen reden om te kiezen voor een ander juridisch vaderschap dan het huidige. Mocht die reden zich te zijner tijd naar het oordeel van de minderjarige zelf alsnog voordoen, dan kan zij op dat moment zelf, op basis van haar eigen keuzes en overwegingen, de nodige juridische acties daartoe ondernemen. Dit brengt dus ook mee dat het, ondanks de huidige onrust en de ingewikkelde gezinssystematiek, de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de vrouw, haar partner en de man jegens de minderjarige is en blijft om ervoor te zorgen dat de minderjarige later in alle onbevangenheid en vrijheid, en derhalve niet gehinderd door verstoorde verhoudingen van de hiervoor genoemde partijen, een eigen keuze kan maken ten aanzien van het juridisch vaderschap en mogelijk ook het gerechtelijk vaststellen van het ouderschap van de biologische vader. Het hof heeft aldus de verzoeken van de bijzondere curator afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:9394

Zaaknummer: 200.276.129/01 en 200.276.136/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van de man tot eenhoofdig gezag en nihilstelling van de kinderalimentatie. Man doet zijn verzoeken omdat de zorgregeling tussen hem en de minderjarige ondanks eerder bepaalde dwangsommen, niet wordt uitgevoerd. De vrouw komt rechterlijke uitspraken niet na. Wijziging van het gezag is daarmee het uiterste middel dat moet worden toegepast. Rechtbank wijst het verzoek toe.

De man verzoekt te bepalen dat het gezag over de minderjarige alleen aan hem toekomt. De vrouw is, hoewel daartoe behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschenen. De man stelt onweersproken dat de omstandigheden zijn gewijzigd sinds de aanvang van het gezamenlijk gezag. Ook stelt de man onweersproken dat wijziging van het gezag anderszins in het belang van de minderjarige noodzakelijk is. Gelet daarop ligt het verzoek in beginsel voor toewijzing gereed. Er zijn voor de rechtbank geen redenen om – ambtshalve oordelend – van dat beginsel af te wijken. De rechtbank wijst in dit verband op het advies dat de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) geeft tijdens de mondelinge behandeling. Volgens de Raad is het in het belang van de minderjarige dat zij met beide ouders regelmatig contact heeft en dat, gelet op de weigerachtige houding van de vrouw om mee te werken aan een zorgregeling, het in het belang van de minderjarige is de man alleen met het ouderlijk gezag over haar te belasten. Dit is een begrijpelijk advies. Hoewel er al vaker een zorgregeling tussen de man en de minderjarige is afgesproken en door de rechtbank is vastgesteld, wordt die, ook na het tot tweemaal toe opleggen van dwangsommen, door toedoen van de vrouw niet nagekomen. Ook tijdens deze mondelinge behandeling verschijnt de vrouw niet. Volgens de man zijn gerechtelijke uitspraken voor de vrouw geen reden om contact tussen de man en de minderjarige tot stand te laten komen.

Daartegenover stelt de man gemotiveerd dat hij ook bij eenhoofdig gezag, nog steeds omgang tussen de vrouw en minderjarige zal laten plaatsvinden. Daarnaast heeft de man verklaard dat hij al onderzoek heeft gedaan naar een school voor de minderjarige bij hem in de buurt en dat zijn familie bereid is de minderjarige op te vangen wanneer dat nodig is. Er is dus niet gebleken van de situatie dat de ontwikkeling van de minderjarige in het gedrang komt door eenhoofdig gezag bij de man en daaropvolgend, een wijziging van zijn hoofdverblijfplaats. Het

verzoek zal dan ook worden toegewezen.

De man verzoekt voorts wijziging van de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 14 november 2018, in die zin, dat de in die beschikking vastgestelde bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige met ingang van 1 oktober 2019 wordt bepaald op nihil. Omdat de man met ingang van deze beschikking het eenhoofdig gezag over de minderjarige zal uitoefenen en om die reden de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij hem zal bepalen, zal het verzoek tot nihilstelling worden toegewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-11-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:10264

Zaaknummer: C/10/594132 / FA RK 20-2228

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Verzoek alsnog afgewezen wegens onvoldoende motivering van de behoefte daaraan.

Partijen zijn in 1999 gehuwd onder uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen. Zij zijn op 22 mei 2020 gescheiden. De rechtbank heeft de partneralimentatie bepaald op € 500 per maand. De man is onder andere van deze beslissing in hoger beroep gekomen. De man stelt in de eerste plaats de behoefte van de vrouw ter discussie. Daarnaast stelt hij dat hij geen draagkracht heeft.

Het hof overweegt als volgt. Het hof zal eerst de vraag beoordelen of de vrouw behoefte heeft aan een uitkering tot haar levensonderhoud. Ten aanzien van haar financiële omstandigheden is het volgende gebleken. De vrouw, geboren 1969, voert een onderneming in de vorm van een eenmanszaak. Blijkens haar aangifte IB 2018 bedroegen haar privé-onttrekkingen in dat jaar € 11.205.

De vrouw heeft ter zitting in hoger beroep gesteld dat haar inkomsten € 1.372 netto per maand bedragen inclusief huur- en zorgtoeslag, terwijl haar vaste lasten (zoals haar huur en haar premie zorgverzekering) € 1.282 per maand bedragen.

Bij de nagekomen stukken van de vrouw bevindt zich een overzicht van haar uitgaves (inclusief vaste lasten), van in totaal € 2.248 per maand. Bij die uitgaves staan echter ook kosten vermeld die verband houden met haar onderneming, te weten parkeerkosten voor werk van € 95 per maand, kosten van werkspullen van € 125 per maand en btw van € 270 per maand. Bovendien heeft de vrouw huishoudgeld voor drie personen gerekend (van € 100 per week). Nu voornoemd overzicht een overzicht zou moeten zijn van uitsluitend haar persoonlijke kosten, hoort huishoudgeld in verband met haar (meerderjarige) kinderen daarin niet thuis. Evenmin dient rekening te worden gehouden met nutsvoorzieningen voor zover die worden verstrekt aan drie personen. De vrouw heeft bijvoorbeeld € 200 per maand aan gas en licht opgevoerd (waarbij zij opmerkt dat dit bedrag naar beneden zal worden bijgesteld), hetgeen een relatief hoog bedrag is voor één persoon.

Wanneer het overzicht van de vrouw wordt gecorrigeerd aan de hand van hetgeen hiervoor is overwogen, ligt het totaal aan kosten dat de vrouw maandelijks heeft zo dichtbij de door haar

gestelde totale inkomsten van € 1.372 netto per maand, dat het hof tot de conclusie komt dat de vrouw geen behoefte heeft aan een door de man te betalen aanvullende uitkering tot haar levensonderhoud, althans dat zij haar aanvullende behoefte onvoldoende heeft onderbouwd. Zo is gesteld noch gebleken dat de vrouw niet meer kan verdienen. Wel heeft zij nog betoogd dat ook rekening moet worden gehouden met schulden waarop zij moet aflossen, maar zij heeft deze onvoldoende met stukken onderbouwd. Weliswaar bevindt zich bij haar inleidend verzoek een beslissing van het Landelijk Incasso Centrum op het verzoek van de vrouw om kwijtschelding voor aanslagen IB over 2012, 2014 en 2015, maar dit stuk dateert van 18 juli 2018. Het zich eveneens bij de stukken bevindende schuldoverzicht dateert van 1 mei 2018, derhalve ook van ruim twee jaar geleden. Het had op de weg van de vrouw gelegen om haar behoefte aan de hand van concrete, actuele gegevens betreffende haar reële of met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten – en gelet op de welstand redelijke – kosten van levensonderhoud te staven. Nu zij dat onvoldoende heeft gedaan, gaat het hof ervan uit dat zij met haar inkomsten kan voorzien in de kosten van haar levensonderhoud. Het hof zal de bestreden beschikking in zoverre vernietigen en het verzoek van de vrouw om een uitkering tot haar levensonderhoud te bepalen afwijzen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:3035

Zaaknummer: 200.273.227/01 en 200.273.228/01

Rechters: J.M.C. Louwinger-Rijk, A.R. Sturhoofd en M.E. Burger

Advocaten: M. Öz en L. Tastan-Bastimar

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Echtscheiding. Afwijking van de draagplicht bij helfte op grond van de redelijkheid en billijkheid, mede gelet op de aard van de schulden.

Partijen zijn in 1980 gehuwd en op 21 juli 2020 gescheiden. Zij waren gehuwd in gemeenschap van goederen.

De man is in 2003 en 2005 door rechtbank Amsterdam veroordeeld om aan erfgenamen een bedrag van in totaal meer dan € 150.000 te betalen. Met die vonnissen is komen vast te staan dat de man in zijn beroepsuitoefening onrechtmatig heeft gehandeld, onder andere door na te laten om openheid van zaken te geven over het door hem gevoerde bewind.

De vrouw verzoekt in hoger beroep onder andere te bepalen dat de man volledig en zonder nadere verrekening met de vrouw draagplichtig is voor de schuld uit hoofde van de vonnissen van de rechtbank Amsterdam van 22 oktober 2003 en 9 maart 2005.

De vrouw stelt dat het in strijd met de redelijkheid en billijkheid is dat zij zou moeten meebetalen aan schulden die het gevolg zijn van een ernstige schending van de man van de kernwaarden van zijn beroep. Zij betoogt dat in de onderhavige zaak sprake is van een uitzonderlijk geval zodat op grond van de redelijkheid en billijkheid moet worden afgeweken van een verdeling bij helfte, omdat met de vonnissen is komen vast te staan dat de man in zijn beroepsuitoefening onrechtmatig heeft gehandeld, onder andere door na te laten om openheid van zaken te geven over het door hem gevoerde bewind. Zij wijst voorts erop dat zij vóór mei 2018, toen op haar salaris beslag werd gelegd, geen wetenschap had van deze schuld. Als zij eerder op de hoogte was geweest, was zij in de gelegenheid geweest op de schuld af te lossen. De schuld is nu onnodig hoog opgelopen, wat volgens de vrouw volledig aan de man kan worden toegerekend.

Ter zitting heeft de vrouw gesteld dat zij indertijd pas op het laatste moment op de hoogte is gebracht van de veiling waarop de woning werd verkocht waardoor het niet meer mogelijk was de woning zelf te verkopen en op die manier een hogere opbrengst te verkrijgen. Zij wist wel van de schuld aan de erfgenamen, maar niet dat die schuld de aanleiding was voor de veiling. Na de veiling heeft ze de man gevraagd of er nog schulden waren, maar volgens hem was alles vereffend met de verkoop van de woning. Alles wat daarna is gebeurd, ontruiming

van kantoor, faillissement, ontruiming woning van de moeder van de man, heeft de vrouw nooit van tevoren aangekondigd gekregen.

Het hof overweegt als volgt. Met ingang van 1 januari 2018 luidt artikel 1:100 lid 2 BW als volgt:

‘Voor zover bij de ontbinding van de gemeenschap de goederen van de gemeenschap niet toereikend zijn om de schulden van de gemeenschap te voldoen, worden deze gedragen door beide echtgenoten ieder voor een gelijk deel, tenzij uit de eisen van redelijkheid en billijkheid, mede in verband met de aard van de schulden, een andere draagplicht voortvloeit.’

Tussen partijen is niet in geschil dat de schulden zijn ontstaan door een onrechtmatige daad van de man in de uitoefening van zijn beroep jegens de erfgenamen en dat de goederen van de gemeenschap niet toereikend zijn om de schuld aan de erfgenamen te voldoen.

De door de vrouw aangevoerde feiten en omstandigheden die volgens haar tot een andere draagplicht moeten leiden, houden onder meer in dat sprake is geweest van ernstige schendingen door de man van de kernwaarden van zijn beroep en dat zij pas op het laatste moment door de man op de hoogte is gesteld van de veiling van de woning met als gevolg dat er geen mogelijkheid meer was de woning zelf te verkopen en een hogere opbrengst te behalen, dat zij niet wist dat de schuld aan de erfgenamen mede aanleiding was voor de veiling, dat de man haar na de veiling heeft gezegd dat er geen schulden meer waren en dat de man haar ook nadien niet op de hoogte heeft gehouden van het bestaan van de schuld en van de beslaglegging door de deurwaarder. De man heeft deze feiten en omstandigheden niet althans onvoldoende gemotiveerd betwist. Weliswaar heeft de man aangevoerd dat partijen, toen de veiling van de woning was aangezegd, naar de makelaar zijn gegaan, maar dat was – naar hij zelf heeft gezegd – om te onderzoeken of partijen de woning konden terugkopen en niet om de woning voorafgaand aan de veiling te verkopen. Voor het hof weegt zwaar enerzijds de aard van de schuld (uit onrechtmatige daad als gevolg van ernstige schendingen door de man van de kernwaarden van zijn beroep) en anderzijds dat de man de vrouw op geen enkel moment op de hoogte heeft gehouden van (het bestaan van) de schuld. Ook op de in de procedure overgelegde brief van de deurwaarder over de hoofdsom zijn de bedragen weggelakt. De vrouw is daardoor op geen enkel moment in staat geweest invloed uit te oefenen op de aflossing of beperking van de schuld. Dat de vrouw van dit inkomen zou hebben geprofiteerd, is door haar betwist en daarmee niet komen vast te staan. Onder de geschetste omstandigheden vloeit uit de eisen van redelijkheid en billijkheid, mede gezien de aard van de schuld, voort dat wordt afgeweken van de draagplicht bij helfte.

Het voorgaande brengt mee dat het hof zal bepalen dat de man volledig draagplichtig is voor de per 21 juni 2018 nog bestaande schuld uit hoofde van de vonnissen van de rechtbank

Amsterdam van 22 oktober 2003 en 9 maart 2005.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:3039

Zaaknummer: 200.275.853/01 en 200.280.898/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Adoptie van een meerderjarige. Het vasthouden aan het minderjarigheidsvereiste levert in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid een ontoelaatbare inmenging in het recht op eerbiediging van family life van (stief)dochter en stiefvader. Zij hebben een zwaarwegend belang bij het in overeenstemming brengen van de juridische status met de bestaande feitelijke gezins- en familiesituatie.

Feiten

Uit de gepubliceerde uitspraak kan worden afgeleid dat de meerderjarige op wie het adoptieverzoek betrekking heeft eind jaren tachtig van de vorige eeuw is geboren. Haar ouders zijn in 1995 gescheiden. Haar vader is overleden. Zij maakt sinds 2001 deel uit van het huishouden van haar stiefvader totdat zij een eigen huis kreeg. Haar moeder is in 2003 gehuwd met de stiefvader.

De band die er is ontstaan tussen de stiefvader en zijn stiefdochter is zeer hecht. Het zijn feitelijk twee handen op een buik en opmerkelijk is hoe er een zo intense en sterke band is ontstaan, zonder dat er sprake is van een bloedband.

De stiefdochter heeft in de stiefvader een vader gekregen die zij haar hele leven heeft gewenst, maar altijd heeft moeten missen. Haar biologische vader was verslaafd aan alcohol en heeft veel schade berokkend in het leven van de opgroeiende dochter. Gedurende haar puberjaren was de stiefvader er voor zijn stiefdochter, op alle vlakken waarop een vader er voor zijn kind behoort te zijn. Die rol vervult de stiefvader nog steeds.

Op 25-jarige leeftijd van de stiefdochter is aan het licht gekomen dat zij jarenlang seksueel is misbruikt. Die periode is bijzonder zwaar geweest voor haar en zij heeft steun en troost gekregen van de moeder en de stiefvader. Die steun heeft ertoe geleid dat de goede en intense band die er al bestond tussen de stiefvader en zijn stiefdochter alleen maar sterker en intenser is geworden. De stiefvader was er onvoorwaardelijk voor haar.

Bij de stiefvader is in oktober 2016 vastgesteld dat hij ongeneeslijk ziek is. Momenteel is het vooruitzicht goed en kan de stiefvader wellicht nog jaren leven, maar zekerheid daarover is er niet. Dit heeft bij de stiefdochter het gevoel versterkt om de (familie)band die ze heeft met de stiefvader te formaliseren. Zij heeft op de 60ste verjaardag van de stiefvader aan hem gevraagd of hij kon instemmen met de wens van haar om haar te adopteren. De stiefvader wil niets liever, omdat ook hij de nauwe (familie)band en verbondenheid voelt en zijn stiefdochter altijd als zijn eigen dochter heeft beschouwd. Voor de stiefdochter is het tevens een belangrijke stap om haar problematische verleden dat zij deels heeft achter zich te laten en zij voortaan gezien wordt als 'dochter van'.

Alle betrokkenen stemmen in met de stiefouderadoptie. Dat betreft ook de volwassen kinderen uit een eerder huwelijk van de stiefvader en de twee halfbroers van de stiefdochter.

Beoordeling

De rechtbank stelt voorop dat de (stief)dochter bij de indiening van het adoptieverzoek 31 jaar oud is. Dit betekent dat niet voldaan is aan de in artikel 1:228 lid 1 onder a BW gestelde voorwaarde dat het kind op de dag van de indiening van het verzoekschrift minderjarig is. Die bepaling is van dwingend recht, zodat op grond van het toe te passen Nederlandse recht (stiefvader)adoptie in dit geval in beginsel is uitgesloten. Zie daartoe bijvoorbeeld ook Hoge Raad 25 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5053.

Uit de gepubliceerde lagere rechtspraak volgt echter dat er soms feitelijk sprake kan zijn van (zeer) bijzondere omstandigheden, die terzijdestelling van deze dwingendrechtelijke wetsbepaling van artikel 1:228 lid 1 onder a BW kunnen rechtvaardigen. Het gaat dan om (zeer) uitzonderlijke gevallen, waarin de weigering van een adoptie wegens de enkele meerderjarigheid bij de indiening van het adoptieverzoek een ongeoorloofde inbreuk op het door artikel 8 EVRM beschermde gezins- en familieleven met zich mee zou brengen.

De rechtbank is alles afwegende van oordeel dat, hoewel stiefvaderadoptie gelet op de leeftijd van de stiefdochter niet meer het (primaire) karakter heeft van kinderbescherming, de stiefdochter en stiefvader er, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen en de hiervoor genoemde (zeer) bijzondere omstandigheden van dit specifieke geval, een zwaarwegend belang bij hebben dat de juridische situatie in overeenstemming wordt gebracht met de bestaande feitelijke gezins- en familiesituatie.

Gelet daarop is de rechtbank van oordeel dat een afwijzing van het verzoek tot adoptie van de stiefdochter door de stiefvader wegens de enkele meerderjarigheid van de dochter bij het indienen van het adoptieverzoek jegens hen allebei een ongeoorloofde inbreuk op hun recht op familie- en gezinsleven zou opleveren zoals bedoeld in artikel 8 EVRM. Daarom is de

rechtbank van oordeel dat er in dit specifieke geval sprake is van (zeer) bijzondere omstandigheden die een terzijdestelling van artikel 1:228 lid 1 sub a BW rechtvaardigen, voor zover die Nederlandse wetbepaling vereist dat het te adopteren kind bij de indiening van het verzoek tot adoptie nog minderjarig is.

Vast staat dat in dit geval wel aan alle overige vereisten voor stiefvaderadoptie is voldaan. De rechtbank zal dit adoptieverzoek daarom toewijzen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 17-11-2020

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2020:8975

Zaaknummer: C/03/281389 / FA RK 20-3023

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voornaamswijziging. Biologische vader die het kind niet heeft erkend en geen gezag heeft, geen belanghebbende bij het verzoek tot voornaamswijziging van de minderjarige.

De man (verzoeker in hoger beroep) en de vrouw (verweerster in hoger beroep) zijn de ouders van de minderjarige, geboren in 2019. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank het verzoek van de vrouw in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige tot voornaamswijziging van de minderjarige toegewezen en wijziging van zijn voornaam gelast. De vader is in hoger beroep gekomen van deze beschikking en verzoekt de beschikking te vernietigen en het inleidende verzoek alsnog af te wijzen. De vrouw vraagt in haar verweer om de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek omdat hij geen belanghebbende is bij zijn verzoek.

De man is van mening dat hij in deze zaak belanghebbende is. De man stelt dat sprake is van *family life* in de zin van artikel 8 Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en dat deze zaak ingrijpt in het *family life* van hem en de minderjarige en in het *private life* (persoonlijke identiteitsconnectie) van de man. De man heeft omgang met de minderjarige. Bij beschikking van 15 mei 2020 heeft de rechtbank in het kader van een provisionele voorziening een omgangsregeling tussen de man en de minderjarige vastgesteld, waarbij onder andere is bepaald dat de minderjarige vanaf 21 juni 2020 iedere maandag en woensdag van 15:00 uur tot 17:00 uur, en daarnaast iedere zaterdag een hele dag van 9:00 uur tot 17:00 uur bij de man verblijft.

Het hof gaat eerst in op de vraag of de man belanghebbende is. Het hof is van oordeel dat de man niet kan worden ontvangen in zijn verzoek in hoger beroep en overweegt daartoe als volgt.

Gelet op de uitspraken van de Hoge Raad van 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:463 en ECLI:NL:HR:2018:488, ziet het hof, in aanmerking genomen het door de man ter zake aangevoerde, geen aanknopingspunten om de man in de onderhavige procedure aan te merken als belanghebbende zoals bedoeld in artikel 798 lid 1 Rv. De man is de verwekker van de minderjarige. Hij heeft de minderjarige niet erkend en zijn vaderschap is niet gerechtelijk

vastgesteld. De man is niet belast met het gezag over de minderjarige. De beslissing van de rechtbank tot voornaamswijziging vormt naar het oordeel van het hof geen inmenging in het familie- en gezinsleven dan wel privéleven van de man. De rechten en verplichtingen van de niet met het gezag beklede ouder worden niet rechtstreeks geraakt in de zin van artikel 798 lid 1 Rv. Dat de man inmiddels een verzoek tot erkenning en gezamenlijk gezag bij de rechtbank heeft ingediend is niet relevant, omdat het hof moet toetsen of de man ten tijde van de beslissing in hoger beroep als belanghebbende kan worden aangemerkt. Voor zover de man aanvoert dat (het verzoek tot) wijziging van de naam van de minderjarige inbreuk maakt op zijn recht op familie- en privéleven als bedoeld in artikel 8 EVRM, omdat het gaat om de band die tussen de minderjarige en de man tot uitdrukking wordt gebracht in de naam van de minderjarige, gaat het hof daaraan voorbij. Het hof overweegt dat dit recht ziet op de identiteit van de minderjarige als drager van de naam, maar niet op die van de man. Het hof is daarom van oordeel dat de man in deze zaak niet als belanghebbende kan worden aangemerkt en het hof zal dan ook de man niet-ontvankelijk verklaren in zijn hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 24-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:9749

Zaaknummer: 200.279.266

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Scheiding van tafel en bed; procesrecht. Rechtbank verklaart de vrouw niet-ontvankelijk in haar verzoek tot scheiding van tafel en bed omdat geen ouderschapsplan is overgelegd. Hof vernietigt de beslissing van de rechtbank en houdt de zaak aan om de vrouw de gelegenheid te geven haar gewijzigde verzoek te betekenen aan de man.

De man en de vrouw zijn in 2009 gehuwd. De vrouw heeft de Nederlandse nationaliteit, de man de Zimbabwaanse. Uit het huwelijk zijn twee kinderen geboren.

De vrouw is niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek tot scheiding van tafel en bed, omdat ze de bij het verzoek ontbrekende bescheiden niet binnen de gestelde termijn had overgelegd. Uit de bestreden beschikking blijkt niet om welke ontbrekende bescheiden het specifiek gaat.

De vrouw is hiervan in hoger beroep gekomen. De vrouw heeft in eerste aanleg – en voor zover hier van belang – verzocht tussen de man en de vrouw de scheiding van tafel en bed uit te spreken en met betrekking tot de wederzijdse verdeling afspraken op te nemen als onderdeel van de echtscheidingsbeschikking en gewaarmerkt aan te hechten aan de in dezen te wijzen beschikking. De vrouw stelt hierbij dat de man en de vrouw gezamenlijk de gevolgen van de scheiding van tafel en bed hebben besproken en dat de man mondeling heeft aangegeven akkoord te gaan. Vervolgens heeft de man niets meer laten horen waarna is gebleken dat de man om persoonlijke redenen Nederland heeft verlaten zonder vermelding van adres en/of telefoonnummer. Omdat de vrouw als gevolg hiervan het, door beide partijen ondertekende, ouderschapsplan in redelijkheid niet meer kon aanleveren heeft ze een beroep gedaan op artikel 815 lid 6 Rv.

Het hof is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte niet (gemotiveerd) heeft beslist op het verzoek van de vrouw haar verzoek tot scheiding van tafel en bed in behandeling te nemen zonder overlegging van het ouderschapsplan op grond van artikel 815 lid 6 Rv. Naar het hof aanneemt gaat het om dat ontbrekende stuk. Naar het oordeel van het hof heeft de vrouw voldoende gemotiveerd gesteld en onderbouwd dat het ten tijde van de procedure in eerste aanleg redelijkerwijs niet mogelijk was om een ouderschapsplan te overleggen aangezien de man Nederland had verlaten en er geen adres en/of telefoonnummer van hem bekend was.

Derhalve slaagt het beroep van de vrouw.

Inmiddels heeft de vrouw bij journaalbericht van 13 mei 2020 een kopie van een door haar en de man getekend echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan overgelegd. Daarbij heeft de vrouw naar het oordeel van het hof voldoende gemotiveerd toegelicht dat het niet mogelijk is om de originele bescheiden van voornoemde stukken over te leggen omdat het nog steeds niet duidelijk is waar de man zich bevindt en er maar sporadisch contact met hem te krijgen is.

Omdat de vrouw echter haar verzoeken aan het hof bij journaalbericht heeft gewijzigd en het ter zitting is gebleken dat dit gewijzigde verzoek nog niet is betekend aan de man dient de (advocaat van de) vrouw alsnog voor betekening van het gewijzigde verzoek aan de man zorg te dragen, op de in de wet voorgeschreven wijze. Het hof zal de zaak daarom aanhouden in afwachting van de betekening van het gewijzigde verzoek aan de man.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:9407

Zaaknummer: 200.274.789/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Procesrecht; vader geen belanghebbende bij door de rechtbank afgewezen verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. Het hof bepaalt voor de derde keer in korte tijd dat de man geen belanghebbende is bij deze procedure. Het hof veroordeelt de man in de proceskosten van de moeder. De vader heeft terecht geen afschrift van de beschikking ontvangen.

De rechtbank heeft bij beschikking van 24 juli 2020 het verzoek tot verlenging en een machtiging uithuisplaatsing afgewezen. De vader is hiervan in hoger beroep gekomen.

De man stelt zich op het standpunt dat de rechtbank in strijd met het recht heeft geweigerd hem een afschrift van de (bestreden) beschikking van 24 juli 2020 te verstrekken en hij verzoekt het hof om die reden de rechtbank opdracht te geven hem de beschikking van 24 juli 2020 (alsnog) ter beschikking te stellen. Het hof ziet geen aanleiding om aan dat verzoek gehoor te geven. Bij wet is geregeld op welke wijze een afschrift kan worden verzocht alsook wanneer en op welke wijze een dergelijke verzoek al dan niet wordt gehonoreerd. Ook is bij wet geregeld op welke wijze kan worden opgekomen tegen een gehele of gedeeltelijke weigering om aan een verzoek om afschrift te voldoen.

Het verzoek van de man om aan de rechtbank opdracht te geven de beschikking van 24 juli 2020 alsnog aan hem ter beschikking te stellen, zal dan ook worden afgewezen.

Gelet op het voorgaande en het conflict dat voorligt, heeft het hof de bestreden beschikking zelf bij de rechtbank opgevraagd en aan het dossier toegevoegd, maar hiervan geen afschrift verstrekt aan de man.

De man heeft het hof in de onderhavige procedure (opnieuw) verzocht om als belanghebbende te worden aangemerkt. Zowel de gecertificeerde instelling (GI) als de moeder stellen zich op het standpunt dat de man niet als belanghebbende kan worden aangemerkt en daarom niet-ontvankelijk is in het door hem ingestelde hoger beroep.

Er kan in zaken als deze alleen hoger beroep worden ingesteld door een belanghebbende in de

zin van artikel 798 lid 1 Rv. Zoals het hof tweemaal eerder, in voornoemde beschikking van 16 juni 2020 en een latere beschikking van 29 september 2020, heeft geoordeeld, kan de man in de procedure ten aanzien van de beslissing over de uithuisplaatsing van de minderjarige niet als belanghebbende worden aangemerkt, omdat de uithuisplaatsing van de minderjarige niet leidt tot inmenging in het familie- en gezinsleven dan wel het privéleven van de man. Het hof neemt die beslissing en de overwegingen op dit punt na eigen onderzoek hier over en is van oordeel dat de man ook in de onderhavige procedure niet als belanghebbende kan worden aangemerkt. Het hof heeft in zijn beschikking van 29 september 2020 reeds overwogen dat het feit dat aan de man inmiddels vervangende toestemming tot erkenning is verleend niet tot een ander oordeel leidt, zodat het hoger beroep van de man ook op dit onderdeel een herhaling van zetten betreft en faalt. Het hof zal de man niet-ontvankelijk verklaren in zijn hoger beroep.

Naar het oordeel van het hof heeft de man de onderhavige procedure nodeloos aangespannen, omdat hij voor de derde keer een gelijksoortig verzoek in hoger beroep heeft ingediend waarop het hof, zoals hiervoor genoemd, reeds tweemaal eerder een beslissing heeft genomen. In het beroepschrift en tijdens de mondelinge behandeling zijn geen nieuwe feiten en/of omstandigheden naar voren gebracht die zouden kunnen leiden tot een ander oordeel. Het hof zal de man daarom ambtshalve in de proceskosten van de moeder in hoger beroep veroordelen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:9412

Zaaknummer: 200.283.172/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot voorlopig deskundigenonderzoek naar DNA van weefsel van vooroverleden vermeende biologische vader. Doel is om het vaderschap van de juridische vader te ontkennen en gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van de reeds overleden vermeende biologische vader te verzoeken. Verzoek wordt afgewezen.

Verzoekster is geboren uit het huwelijk van haar moeder en X. X is haar juridische vader. De vrouw meent dat Y haar juridische vader is. Haar tante heeft haar in een gesprek medegedeeld dat haar moeder haar heeft verteld dat zij in verwachting was van Y en niet van X, met wie zij zou trouwen.

Y is in 2012 overleden. Hij liet als enig erfgename achter zijn echtgenote Z. Deze is inmiddels ook overleden. Belanghebbend bij het verzoek om een voorlopig deskundigenonderzoek is de executeur in de nalatenschap van Z en de erfgenaam van Z. Reden daarvoor is dat naar het oordeel van verzoekster in ieder geval één van hen kan beschikken over weefsel van de vooroverleden echtgenoot van erflaatster. Dat weefsel is op grond van de behandelovereenkomst tussen een ziekenhuis en de vooroverleden echtgenoot afgenomen en wordt door het ziekenhuis nog steeds bewaard. De vrouw wil dat dit weefsel wordt vrijgegeven voor het door haar gewilde DNA-onderzoek.

De rechtbank oordeelt als volgt. Een verzoek om een voorlopig deskundigenonderzoek wordt in beginsel toegewezen als het ter zake dienend is en voldoende concreet en het feiten betreft die met dat deskundigenonderzoek kunnen worden toegewezen. Het verzoek kan worden afgewezen als het verzoek in strijd is met de goede procesorde, dat wil zeggen dat van de bevoegdheid misbruik wordt gemaakt. Van dit laatste is sprake als de verzoeker wegens onevenredigheid van de over en weer betrokken belangen in redelijkheid niet tot het uitoefenen van die bevoegdheid kan worden toegelaten, of als het verzoek moet afstuiten op een ander door de rechter zwaarwichtig geoordeeld bezwaar (vgl. HR 19 december 2003, ECLI:NL:HR:2003:AL8610, NJ 2004/584 (*Wustenhoff/Gebuis*) en HR 11 februari 2005, ECLI:NL:HR:2005:6809, NJ 2005/442 (*Frog/Floriade*)).

Verzoek voldoende concreet

Naar het oordeel van de rechtbank is het verzoek niet voldoende concreet onderbouwd. Het voorlopig deskundigenonderzoek kan op zichzelf genomen ook niet leiden tot het bewijs van feiten die tot de gegrondverklaring van de ontkenning van het vaderschap kunnen leiden, het kan enkel aan het te leveren bewijs bijdragen. Van belang is ook dat het belang dat wordt gediend met het voorlopig deskundigenonderzoek, afgezet tegen het belang van de executeur, onvoldoende zwaar weegt.

Daarbij komt dat het de rechtbank onvoldoende duidelijk is op grond van welke rechtsverhouding het weefsel door een ziekenhuis onder zich wordt gehouden en of die rechtsverhouding het mogelijk maakt om het weefsel vrij te geven voor het door de vrouw beoogde doel. Als dat weefsel is afgenomen op grond van een behandelovereenkomst met de vooroverleden echtgenoot is zonder nadere toelichting die niet is gegeven, niet begrijpelijk waarom het ziekenhuis dat weefsel aan een derde kan afstaan voor welk onderzoek dan ook. De executeur noch de erfgenaam kunnen daarvoor in ieder geval toestemming geven. Dat zou alleen anders zijn als dat weefsel een goed is in de zin van artikel 3:1 BW dat uiteindelijk in de nalatenschap van erflaatster is gevallen of, wellicht, als het weefsel zich feitelijk in de macht van de executeur bevindt. In dat geval kan de executeur daarover beschikken.

Feiten of rechtsgronden die tot de conclusie kunnen leiden dat het afgenomen weefsel een goed is, zijn niet gesteld. Dat klemmt temeer omdat de executeur ook heeft toegelicht waarom hij het afgenomen weefsel niet als een goed beschouwt dat deel uitmaakt van de nalatenschap van erflaatster.

Ten overvloede overweegt de rechtbank dat het voorlopig deskundigenonderzoek weliswaar kan leiden tot het bewijs van relevante feiten, maar niet tot toereikend bewijs. Met dat onderzoek kan het rechtsvermoeden dat de vooroverleden echtgenoot haar verwekker is, worden ontzenuwd. Dat maakt het verzoek tot gegrondverklaring op zichzelf genomen echter niet toewijsbaar. Daarvoor is redengevend dat in deze zaak niet duidelijk is wanneer de termijn waarbinnen ontkenning mogelijk is een aanvang heeft genomen. Een kind kan het verzoek tot ontkenning van het vaderschap namelijk indienen tot uiterlijk drie jaren nadat het meerderjarig is geworden, als het tijdens de minderjarigheid bekend is geworden met het feit dat de juridische vader vermoedelijk niet de biologische vader is. Het is in deze zaak onduidelijk in hoeverre de vrouw tijdens haar minderjarigheid hiermee bekend was en wanneer dat niet het geval is, wanneer zij dan wel daarmee bekend is geworden (art. 1:200 lid 6 BW). Het past niet in deze procedure om hierop vooruit te lopen en evenmin om in deze procedure te onderzoeken of, als zou blijken dat alle bij de ontkenning betrokkenen instemmen met de ontkenning, er dan wellicht géén ruimte meer is om vast te houden aan een wettelijke termijn die aan de vaststelling van het biologische vaderschap in de weg staat. De executeur en de erfgenaam zijn bij die ontkenning niet betrokken.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland
Datum uitspraak: 17-11-2020
ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:3925
Zaaknummer: C/18/200440 / FA RK 20-1945
Rechters: B.R. Tromp
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Informele rechtsingang. De minderjarige heeft per brief gevraagd om het gezag van zijn vader te beëindigen en zijn grootouders tot voogden te benoemen. De vader heeft het gezag gekregen na het overlijden van zijn moeder. De minderjarige en zijn vader kennen elkaar niet of nauwelijks. De rechtbank oordeelt dat in een zaak er geen informele rechtsingang geldt. De rechtbank heeft wel een zitting gehouden. Daarin heeft de Raad voor de Kinderbescherming aangekondigd ambtshalve onderzoek te gaan doen. De rechtbank beslist tot afwijzing van het verzoek.

De procedure is ingeleid met een brief van de minderjarige die de rechtbank heeft ontvangen op 17 september 2020. De minderjarige vraagt daarin om het gezag van zijn vader te beëindigen en zijn grootouders tot voogd over hem te benoemen. Naar aanleiding van deze vraag heeft de rechtbank een mondelinge behandeling gelast en daarvoor de grootouders van de minderjarige alsmede zijn vader opgeroepen. De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) was eveneens ter zitting aanwezig.

Feiten en omstandigheden

De moeder van de minderjarige is op 2 augustus 2019 na een lang ziekbed overleden. Vanaf dat moment oefent zijn vader het gezag over de minderjarige uit. Maar de vader geeft geen enkele invulling aan dat gezag, anders dan dat hij wel contact heeft met de casemanager van het sociale team van de gemeente waar de grootouders van de minderjarige wonen. De minderjarige kent zijn vader niet en zijn vader heeft de nu 15-jarige minderjarige waarschijnlijk voor het laatst gezien toen hij ongeveer 3 jaar oud was.

De minderjarige was tijdens de ziekte van zijn moeder vaak bij zijn grootouders (moederszijde) en is een jaar voor haar overlijden ook bij hen komen te wonen. Dat ging niet goed. De minderjarige heeft bij zijn grootouders thuis veel agressief gedrag laten zien en hij heeft ook gedreigd zijn grootouders dood te maken en te laten zien hoe hij dat zou kunnen gaan doen. De agressie van de minderjarige richt zich overigens niet specifiek tegen zijn

grootouders, ook tegen een jeugdbeschermer is de minderjarige op vergelijkbare wijze agressief geweest. De grootouders hebben aangegeven dat de minderjarige onder gelijkblijvende omstandigheden niet meer bij hen kan wonen.

De minderjarige gebruikt soft- en (soms) harddrugs en bij de betrokken hulpverleners bestaat de zorg dat dit gebruik voor hem ontwrichtend zal werken en dat hij daardoor in een psychose terecht kan komen. De minderjarige is ook op school geschorst.

De grootouders waren ondanks de ingezette hulpverlening, niet (meer) in staat om de ernstige bedreiging in de ontwikkeling van de minderjarige te keren. De minderjarige heeft aangegeven dat hij niet openstaat voor een behandelgroep en dat hij weg zal lopen.

Tegen deze achtergrond heeft de kinderrechter op verzoek van het college een machtiging gesloten jeugdhulp verleend. Op grond van die machtiging is de minderjarige vanaf 9 september 2020 geplaatst in een gesloten accommodatie voor de duur van zes maanden.

De minderjarige heeft het er moeilijk mee dat zijn vader wel het gezag over hem uitoefent. Hij vindt het moeilijk dat zijn vader toestemming moet geven en/of zijn handtekening moet zetten voor belangrijke beslissingen die zijn leven betreffen. De minderjarige wil daarom dat de grootouders de belangrijke beslissingen over hem mogen nemen en niet de vader.

Hierbij speelt ook een rol dat tussen de ouders van de minderjarige veel strijd was en dat de minderjarige angst heeft voor zijn vader als gevolg van voorvallen en de verhalen die hij over hem heeft gehoord. De minderjarige heeft hiervoor eerder traumabehandeling (EMDR) gehad.

Beoordeling van de vraag van de minderjarige

De informele rechtsingang die de minderjarige heeft gezocht, is niet wettelijk geregeld. De rechtbank kan op de vraag van de minderjarige dan ook niet antwoorden met een beslissing.

De rechtbank heeft wel een mondelinge behandeling gelast, om in het bijzonder de Raad de gelegenheid te geven in deze situatie onderzoek te doen.

De Raad heeft tijdens de mondelinge behandeling aangekondigd dat hij ambtshalve onderzoek zal doen naar de tijdens de mondelinge behandeling gebleken feiten en omstandigheden en in het bijzonder of, mede gelet op het incident dat zich tijdens de mondelinge behandeling heeft voorgedaan, het nodig is om in de 'voorlopige voogdij' te voorzien.

Om proceseconomische redenen wijst de kinderrechter het verzoek van de minderjarige af.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 20-11-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:3974

Zaaknummer: C/18/201113 / FA RK 20-2317

Wetsartikelen: